

**ТЕМА. Узагальнення й систематизація вивченого курсу
«Зарубіжна література 11 клас». Художня література ХХІ ст.**

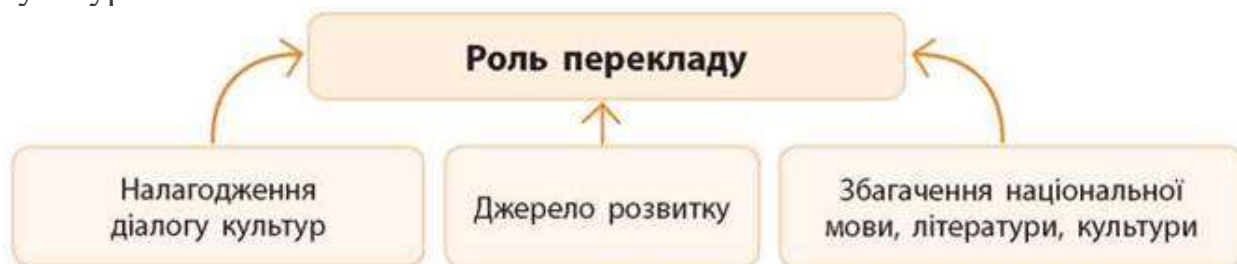
Завдання:

- підбити підсумки вивчення зарубіжної літератури в 11 класі;
- узагальнити та систематизувати здобуті знання про найвидатніші здобутки світової літератури ХХ – початку ХХІ століття;
- оцінити судження учнів щодо прочитаних літературних творів, образів, тем, сюжетів.

ТЕОРЕТИЧНИЙ БЛОК

Художній переклад — переклад творів художньої літератури з однієї мови на іншу. Це засіб спілкування між різними народами та потужне джерело розвитку суспільства і збагачення національної мови, літератури, культури.

Світова література — сукупність різних національних літератур, які мають спільні закони розвитку, етапи, тенденції від давнини до сучасності.

Національна література — література окремої нації, народу, якій притаманна національна своєрідність.

Діалог культур — сукупність різноманітних зв'язків між різними культурами, завдяки яким цінності однієї культури стають надбанням іншої.

Повторення розділу
«Золоті сторінки далеких епох».
Німецьке Просвітництво.
Й.В.Гете «Фауст»

Повторення розділу «Модернізм.
Модерністська проза початку ХХст.»
Ф.Кафка «Перевтілення».
М.Булгаков «Майстер і Маргарита»

Модернізм — це спільна назва літературних напрямів і течій, що виникли в європейській літературі на межі ХІХ–ХХ століть, яким притаманні спроби відобразити нові явища суспільства новими художніми засобами.

Гротеск — тип художньої образотворчості, заснований на фантастиці, сміху, химерному поєднанні та контрасті фантастичного і реалістичного, прекрасного і потворного, трагічного і комічного. Гротескний світ — світ аномальний, неприродний, ґрунтується на припущенні; саме таким його уявляє автор.

Авангардизм (франц. avant-garde — передовий) — напрям у літературі ХХ століття, пов'язаний із руйнуванням традиційних форм і канонів. До

авангардистських стильових течій відносять футуризм, експресіонізм, конструктивізм, дадаїзм, сюрреалізм, імажинізм, абстракціонізм, кубізм

Пригадайте течії авангардизму, прокоментуйте інформаційний плакат

Утопія (від грец. слів οὐ і τόπος, тобто «місце, якого немає», за іншою версією — благословенне місце) означає щось нездійсненне, відображення ідеального суспільства, де все й завжди майже досконале.

Антиутопія — це жанр художньої літератури, що критично висвітлює уявне майбутнє, зокрема його небезпечні наслідки, пов'язані з різноманітними експериментами над людством з метою його «покращення».

Повторення розділу «Проблеми війни і миру в літературі».
Епічний театр Б.Брехта.
Б.Брехт «Матінка Кураж та її діти»

Епічна драма (або «відкрита») — драматичний твір, в основу якого покладено синтетичне художнє мислення, внаслідок чого до драматичного роду активно проникають епічні елементи. Це характерно як для драматургії минулого (театр Кабукі і Но в Японії, музична драма в Китаї, «Обітниця Яугандхараяти» в Індії, «Перси» Есхіла у Греції), так і для сучасної драматичної творчості (Б. Брехт, М. Куліш, Е. Йонеско, Ю. Яновський, Є. Шварц). Притаманними такій драмі елементами є умовність, інтелектуалізація змісту, активне втручання автора в дію.

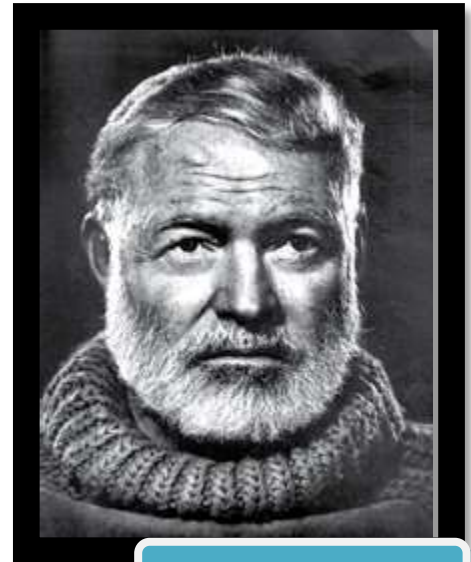

Б.Брехт

Повторення розділу «Людина та пошуки сенсу існування в прозі II половини XX ст.»
Е. Гемінгвей «Старий і море»

Повість-притча — різновид жанру повісті, у центрі якого постає історія із життя героя (героїв), що набуває алегоричного змісту. Для повісті-притчі характерні незначна кількість персонажів, символічність образів і ситуацій, повчальний характер, філософська або моральна насиченість. Повість-притча передбачає двоплановість зображення: за реальними особами, явищами, предметами приховано проблеми людського буття.

Е. Гемінгвей

Ефект айсберга — улюблений прийом Гемінгвея. За скупими, простими словами й конструкціями приховано глибокий зміст. Автор використовує натяки та підтекст, розраховуючи на домислювання читачем, на глибинне розуміння ним твору. Е. Гемінгвей стверджував: «Гарна проза подібна до айсберга, 7/8 якого приховано під водою. Багато з того, що знаєш, можна проігнорувати, і це лише зміцнює твій айсберг... Усі оповідки, які я знав із рибальського селища, я випустив. Але обізнаність у цьому і створює підводну частину айсберга».

Основні жанри драматургії 50-60 років ХХ ст.

- Трагікомедія
- А. Жаррі, Гійом Аполлінер, К.Цукмайєр
- Драма-притча
- М.Фіш, Ф.Дюрренматт
- "Театр абсурду"
- Е. Йонеско, С.Беккет, Ж.Жене

Література постмодернізму. Милорад Павич «Скляний равлик»

Постмодернізм (лат. past — префікс, що означає наступність; фр. Moderne — сучасний, найновіший) — загальна назва окреслених у другій половині ХХ ст. тенденцій у мистецтві, головними рисами яких є показ зруйнованої свідомості, деформованої дійсності, задушливої атмосфери епохи.

